

Jak mohou lidé v pobytových službách prožít svůj život podle svých představ a nenaplnňovat pouze představy druhých?

Každý jsme tu sám za sebe, každý jsme jedinečný a činíme svá rozhodnutí podle svého uvážení. Pokud to vztáhnu na sociální služby – mapujeme potřeby každého člověka ve službě zcela individuálně, nastavujeme individuální plán, snažíme se respektovat individuální zvláštnosti každého jednotlivce, zapojujeme člověka do spoleurozhodování o sobě apod.

Status klienta

Kladu si ovšem otázku, zda to skutečně jde, respektovat individuální požadavky a rozhodnutí lidí, kteří žijí skupinově v pobytové službě? Člověk je tam sám za sebe, ale zároveň i součástí skupiny. **A kde končí práva jednoho, začínají práva toho druhého.**

Má klient pobytové služby skutečně možnost volby? Například, když se dostane do situace jako je nesoulad a nepochopení se s pracovníkem, jiné záliby klienta, než jsou v pobytové službě podporovány, nebo jiný denní rytmus?

Pokud veškerou podporu a pomoc využívá od jednoho poskytovatele, je tedy se službou provázán ve všech oblastech svého života. **Když služba není v realizaci života podle klientových představ, tak klientovi nezbyvá než se přizpůsobit, pokud nechce ze služby úplně odejít. A to i kdyby chtěl, mnohdy nelze.**

Je pobytová služba domov?

Ze zásad poskytování sociálních služeb vyplývá, že pobytová sociální služba není domov a neřeší bytovou otázku. **Ale co když jsem člověk, který žádný domov nemá, a potřebuji pomoc? Mohu si domov vytvořit i v pobytové službě?**

V pobytových službách se setkávám s tím, že služba je lidem s postižením poskytována tak, jak to vidí pracovníci. A to i v oblastech, na kterých se nedomluvili. Pokud bydlím doma a dochází ke mně terénní služba, která mi pomáhá, přijede a podpoří mě pouze v tom, na čem se společně domluvíme. Já si také rozhoduji, koho

ve svém domově chci a koho ne. Mám své doma a člověka, kterého domů pustím, dělá jen to, co mu já dovolím.

A co dělat, když mi službu poskytuje pracovník, který se ke mně nechová s úctou a respektem? Pokud bych byla doma, řekla bych: „Tebe do svého pokoje už nepustím“, a zvolila bych si někoho jiného. Ale mám tuto možnost i v pobytové službě?

Vím, je to složité, protože moje **osobní volba může zasáhnout do práva spolebydlicích**, můžu je omezit, ohrozit. Takže se ptám – mám v pobytové službě to své doma? Mohu si ho vůbec vytvořit?

Podle Heideggera (Martin Heidegger, německý fenomenologický filozof, 1889–1976) existují dva různé druhy péče. V jednom případě osvobodím druhého od jeho starostí a začnu jednat místo něj. V takovém případě člověk ztrácí svůj způsob bytí a vlastně přestává existovat. Druhým způsobem, jak praktikovat péči o druhého, je naučit ho starat se a pečovat o sebe.

Pokud bychom tedy navázali na tuto úvahu, primární úlohou sociální služby je být jakýmsi **partnerem v sebebepěči**. Péče o sebe sama je naším nejzásadnějším přínosem pro společnost, ve které žijeme. Všechno ostatní na něm závisí.

Podpořme především sebebepěči každého jednotlivě, a naopak neosvobozujme člověka od jeho úlohy jednat a rozhodovat sám za sebe.

Mgr. Monika Jelínková, DiS.

Monika Jelínková vystudovala Vyšší odbornou školu pedagogickou v Litomyšli a Speciální pedagogiku na Masarykově univerzitě v Brně. Absolvovala supervizní výcvik v ASSP v Bratislavě, Systemický výcvik krizové intervence v Gaudii a Intervizní výcvik v Hestii. Pracovala 10 let v pobytové sociální službě na pozicích speciální pedagog, sociální pracovníce, vedoucí týdenního stacionáře a vedoucí chráněného bydlení. Je zapojena v projektu MPSV Podpora procesu deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb v ČR jako expert na deinstitucionalizaci a spolupracuje s Centrem podpory transformace o.p.s. jako odborný garant. V současné době pracuje jako vedoucí Oddělení pro adaptaci a integraci na Úřadu vlády, Odboru lidských práv a ochrany menšin.

Projekt Podpora procesu deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb v ČR (2023–2026) realizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Projekt je spolufinancovaný Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost plus a státního rozpočtu České republiky.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ